

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 19Co/193/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8714209041
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 12. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zlata Simková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8714209041.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zlata Simkovej a sudkýň JUDr. Jany Burešovej a JUDr. Moniky Juskovej v právnej veci žalobkyne: F. U., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Q. XXX, Q., zast. Beňo & partners, advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Námestie sv. Egídia č. 93 Poprad, proti žalovanej: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, o určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy a neplatnosti Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Poprad č.k. 17C/183/2014-67 zo dňa 17.03.2015 takto jednohlasne

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok s upresnením, že vec sa týka Zmluvy o úvere č. 8701000847 zo dňa 30.03.2011.

Žalobkyni náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa určil, že dohoda o zrážkach zo mzdy uzavretá medzi žalobkyňou a žalovanou 30.03.2011 je neplatná.

Rovnako určil, že články 04, 05, 06, 13 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru žalovanej účinných k 30.03.2011 sú neplatné.

Žalobkyni náhradu trov konania nepriznal.

Žalovanej uložil povinnosť zaplatiť súdny poplatok vo výške 199 eur na účet Okresného súdu Poprad do 3 od právoplatnosti tohto rozsudku.

Rozhodol tak na základe žaloby, ktorou sa žalobkyňa domáhala určenia neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy, neplatnosti čl. 0.4, 0.5, 0.6, 13 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru v súvislosti so Zmluvou o úvere č. 8701000847 zo dňa 30.03.2011, na základe ktorej jej bol poskytnutý úver vo výške 800 eur.

Žalovaná so žalobou nesúhlasila a žiadala ju zamietnuť.

Súd prvého stupňa po vykonanom dokazovaní a citujúc ust. § 80 písm. c/ O.s.p., § 37 ods. 1, § 52 ods. 1, 2 a 4, § 53 ods. 1, 4, 5, § 54 ods. 1, § 551 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného k 30.03.2011, § 9 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, § 11 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, poukazujúc na čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách s vyhodnotením bodov 04, 05, 06 a 13 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru dospel k záveru, že žaloba je v plnom rozsahu dôvodná.

Súd prvého stupňa mal preukázané, že účastníci konania dňa 30.03.2011 uzatvorili úverovú zmluvu, na základe ktorej žalovaná poskytla žalobkyni úver vo výške 800 eur, ktorý sa žalobkyňa zaviazala splácať v 12 splátkach po 131,- eur. Dňa 30.03.2011 účastníci konania uzavreli dohodu o zrážkach zo mzdy, podľa ktorej žalobkyňa súhlasila s tým, aby sa uspokojenie pohľadávky žalovanej zabezpečilo vykonaním zrážok zo mzdy žalobkyni po 131,- eur mesačne zamestnávateľom žalobkyne.

Vykonaným dokazovaním prvostupňový súd zistil, že úverová zmluva uzavretá medzi účastníkmi je formulárová spotrebiteľská zmluva podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka.

Z obsahu zmluvy (článok 05 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru) nesporne vyplýva, že neoddeliteľnou súčasťou úverovej zmluvy je dohoda o zrážkach zo mzdy. Uzatvorením dohody o zrážkach zo mzdy ako neoddeliteľnej súčasti formulárovej úverovej zmluvy je spotrebiteľ nútený kedykoľvek počas platnosti zmluvy strpieť vykonávanie zrážok zo mzdy na úhradu pohľadávky veriteľa bez súdnej kontroly, ktorá vyplýva zo zmluvného vzťahu, ktorý obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky.

Podľa ustálenej judikatúry systém ochrany spotrebiteľov zavedený Smernicou rady 93/13/EHS o nekalých zmluvných podmienkach vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom sa nachádza v znevýhodnenom postavení pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, úroveň informovanosti a táto situáciu vedie spotrebiteľa k prístúpeniu na podmienky pripravené vopred dodávateľom bez toho, aby mohol ovplyvniť ich oboch.

Predmetnou úverovou zmluvou žalovaná poskytla žalobkyni úver vo výške 800,- eur, pričom žalobkyňa sa zaviazala splatiť úver v 12-mesačných splátkach po 131,- eur mesačne, čiže celkovo by zaplatila sumu 1.572,- eur. Zmluva neobsahuje údaj o úroku, RPMN, teda podľa § 9 ods. 2 písm. i), j) a § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov účinných k 30.03.2011, v danom prípade je úver potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov. Za daných okolností žalobkyňa mala povinnosť titulom úverového vzťahu zaplatiť spolu sumu 800,- eur zodpovedajúcu výške poskytnutého úveru, nie sumu 1.572,- eur vyplývajúcu zo zmluvy o úvere, ako aj dohody o zrážkach zo mzdy. V súvislosti s uzavretou dohodou o zrážkach zo mzdy žalobkyňa nemala možnosť domáhať sa súdnej ochrany v súvislosti s bezúročnosťou poskytnutého úveru.

S poukazom na uvedené súd dospel k záveru, že predmetná dohoda o zrážkach zo mzdy je neprijateľnou zmluvnou podmienkou podľa § 53 ods. 1, 5 Občianskeho zákonníka z dôvodu, že žalobkyňa ako spotrebiteľ bola nútená dohodu o zrážkach zo mzdy podpísať ako súčasť formulárovej úverovej zmluvy a tým sa podrobiť vykonávaným zrážkam bez možnosti zabránenia ich výkonu, napriek tomu, že by tieto boli veriteľom uplatnené z neprijateľných zmluvných podmienok.

Predformulovaný súhlas spotrebiteľa, formálne dosiahnutý štandardnou zmluvnou podmienkou nemožno za žiadnych okolností považovať za náležitý a individuálny prejav vôle spotrebiteľa s úkonom, na ktorý sa tento výslovne požaduje. Výkon zrážok zo mzdy je súkromným procesom, ktorý nepodlieha nijakej autorizácii a verifikácii primeranosti a spotrebiteľ môže byť vystavený neprimeranému konaniu zo strany dodávateľa, rovnako prihliadnuc na skutočnosť, že podstatným znakom Dohody o zrážkach zo mzdy je písomný súhlas dlžník s vykonávaním zrážok z jeho mzdy. Dohodou o zrážkach zo mzdy nemožno zabezpečiť budúcu pohľadávku ako je to v tomto prípade. Je právne irelevantné, či žalovaná využila možnosť žiadať zamestnávateľa žalobkyne o výkon zrážok (v tomto prípade aj k realizácii zrážok došlo), dôležitou skutočnosťou je existencia napádanej zmluvnej podmienky.

Súd prvého stupňa poukázal aj na závery komisie na posudzovanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a nekalých obchodných praktík predávajúcich pri Ministerstve spravodlivosti SR zo dňa 21.01.2011 pod č. 8636/2010-110.98,113,179, ktorým v bode 9 komisia dospela k záveru, že dohoda o zrážkach zo mzdy uzatvorená podľa § 551 Občianskeho zákonníka je zmluvnou podmienkou spôsobujúcou hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa a je v rozpore s ust. § 53 Občianskeho zákonníka, keďže spotrebiteľ je už v čase vzniku právneho vzťahu nútený uzatvoriť dohodu o zrážkach zo mzdy.

Preto vyhodnotil, že uzatvorená dohoda o zrážkach zo mzdy z 30.03.2011 je absolútne neplatný právny úkon.

V ďalšom sa prvostupňový súd zaoberal platnosťou čl. 04, 05, 06, 13 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru a dospel k záveru, že aj v tejto časti je žaloba dôvodná. Aj uvedené články podľa súdu prvého stupňa predstavujú neprijateľné zmluvné podmienky podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, keď neboli individuálne dojednané, žalobkyňa nemala možnosť pri uzatváraní zmluvy o úvere žiadnym spôsobom ovplyvniť obsah Všeobecných podmienok poskytnutia úveru. Neprijateľné zmluvné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka sú neplatné. Uvedená neplatnosť vyplýva i z obsahu jednotlivých článkov Všeobecných podmienok poskytnutia úveru a to:

- čl. 04 obsahuje dojednanie o zmluvných podmienkach vo výške 15,- eur za každý jeden prípad omeškania. Uvedené ustanovenie predstavuje neplatný právny úkon podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka pre neurčitosť. Nie je zrejmé, čo znamená pojem „každý jeden prípad omeškania“ preto omeškanie nie je definované v ustanovení určitým spôsobom. Následne nemožno posúdiť primeranosť výšky zmluvnej pokuty 15,- eur za každý jeden prípad omeškania.
- čl. 05 obsahuje dojednanie v dohode o zrážkach zo mzdy, ktorú dohodu súd považuje za neprijateľné zmluvné dojednanie. Uvedený dôvod spôsobuje aj neplatnosť samotného ustanovenia čl. 05 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru.
- čl. 06 obsahuje dojednanie o zmluvnej pokute vo výške 312,- eur v prípade porušenia „svojich zmluvných povinností“ žalobkyne, toto ustanovenie súd prvého stupňa považoval jednak za neurčitý právny úkon, keď nie je zrejmé aké konkrétne porušenie zmluvných povinností má byť sankcionované zmluvnou pokutou a výšku zmluvnej pokuty 312,- eur vzhľadom k výške poskytnutého úveru 800,- eur považoval za neprímerane vysokú, dojednanú v rozpore s § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka.
- čl. 13 obsahujúci dohodu o vyplňovacom práve zmenky, ktorú súd vyhodnotil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa § 53 ods. 1, ods. 5 Občianskeho zákonníka. Je neprijateľné a v rozpore s obranou spotrebiteľa, aby na zabezpečenie peňažného záväzku boli vystavené dve zmenky, v ktorých sú vyplnené zmenkové sumy a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy a remitent má právo uplatniť si celý svoj peňažný nárok vyplnením ktorejkoľvek zmenky. Obsah dohody je neprijateľný, žalobkyňa ako spotrebiteľ nemala možnosť ovplyvniť obsah Všeobecných podmienok poskytnutia úveru. Neprijateľnosť obsahu dohody o vyplňovacom práve zmenky bez ohľadu na ďalšie skutočnosti (Všeobecné podmienky poskytnutia úveru neboli individuálne dojednané) spôsobuje neplatnosť čl. 13 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru).

Vo vzťahu k obrane žalovanej o existencii prekážky res judicata, keďže na plnenie zmluvy o úvere č. 701000847 bola žalobkyňa zaviazaná právoplatným a vykonateľným rozsudkom Stáleho rozhodcovského súdu spoločnosti Slovenská rozhodcovská a.s. sp. zn. SR 06803/13 z 23.09.2013 uviedol, že rozhodcovská zmluva dojednaná 30.03.2011 spolu so zmluvou o úvere je v rozpore s § 53 ods. 1, ods. 4 písm. e) Občianskeho zákonníka účinného k 30.03.2011 a je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, teda od počiatku neplatnou (§ 53 Občianskeho zákonníka).

V odôvodnení napadnutého rozsudku prvostupňový súd poukázal na nález Ústavného súdu Českej republiky I. ÚS 3512/11 z 11.11.2013, podľa ktorého obchodné podmienky v spotrebiteľských zmluvách na rozdiel napr. od obchodných zmlúv majú slúžiť predovšetkým na to, aby nebolo potrebné do každej zmluvy prepisovať dojednanie technického a vysvetľujúceho charakteru. Naopak nesmú slúžiť na to, aby do nich v často neprehľadne, zložito formulovane a malým písmom písanej forme skryl dodávateľ ustanovenia, ktoré sú pre spotrebiteľa nevýhodné a o ktorých sa predpokladá, že pozornosti spotrebiteľa najskôr uniknú (napríklad rozhodcovskú doložku alebo dojednanie o zmluvnej pokute). Pokiaľ tak napriek tomu dodávateľ urobí, nepočína si v právnom vzťahu poctivo a takémuto konaniu nemožno priznať právnu ochranu.

V závere uviedol, že všeobecné podmienky poskytnutia úveru v predmetnom prípade obsahujú podstatné náležitosti, ktoré by mali byť obsiahnuté v zmluve o úvere, nie vo všeobecných podmienkach poskytnutia úveru. Navyše sú formulované neprehľadne, zložito, a písané malým písmom. Súd preto pochyboval o poctivom úmysle žalovanej pri formulácii obsahu všeobecných podmienok poskytnutia úveru. Rozhodol preto tak, že žalobe vyhovel.

Výrok o trovách konania odôvodnil ust. § 142 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého úspešnej žalobkyni náhradu trov konania nepriznal, keďže si ich neuplatnila.

Výrok o povinnosť žalovanej zaplatiť súdny poplatok odôvodnil ust. § 2 ods. 2, § 4 ods. 2 písm. za) zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch s poukazom na položku 1b Sadzobníka súdnych poplatkov 2 x 99,50 eur (dva predmety konania).

Proti uvedenému rozsudku v zákonom stanovenej lehote podala odvolanie žalovaná. Rozsudok napadla z dôvodov podľa § 205 ods. 2 písm. f/, d/, § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. Poukázala na to, že žalobca (správne má byť žalovaný) vstupoval do úverového vzťahu so žalobcom ako dlžníkom, kde žalobca prehlásil, že poskytnuté finančné prostriedky použije na výkon svojho zamestnania. Žalovaný je povinný preukázať, na aký účel boli peňažné prostriedky poskytnuté. V zmysle Zákona o spotrebiteľských úveroch č. 129/2010 Z.z. spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej je ponúkaný alebo bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania. Žalobca nemienil použiť peňažné prostriedky na svoju súkromnú potrebu, ale na výkon zamestnania, nie je spotrebiteľom. Vzťah účastníkov konania je obchodnoprávny a uplatnenie právnych noriem s cieľom ochrany spotrebiteľa nie je vôbec namieste. Súd sa odvoláva na ustanovenia zákonov, ktoré nie je možné aplikovať na daný prípad. Z uvedených dôvodov preto zmluva o úvere údaj RPMN obsahovať nemusela a žalovaný má nárok na vrátenie istiny spolu s dohodnutým poplatkom za jeho poskytnutie. Žalovaný odmieta, že aby z jeho strany došlo k bezdôvodnému obohateniu. Rovnako poukázal na prekážku veci rozhodnutej založenú Rozhodcovským rozsudkom SR 063803/13 zo dňa 23.10.2013. Žalobca sa nedovolal jeho zrušenia žalobou na súde v lehote do 30 dní od jeho doručenia. Preto konanie malo byť zastavené pre neodstrániteľnú prekážku.

V ďalšom poukázal na to, že žalobca uzatvoril so žalovaným zmluvu o úvere a pre prípad sporu uzatvorili samostatnú nevýhradnú rozhodcovskú zmluvu, obsiahnutú na samostatnom dokumente. Nakoľko žalobca nie je spotrebiteľom, preto odmieta argumenty, že rozhodcovská zmluva nebola individuálne dojednaná. Nemožno mať teda žiadne pochybnosti o jej legitímnosti.

K dohode o zrážkach zo mzdy uviedol, že nesúhlasí so záverom, že je neplatná. Takáto dohoda predstavuje jeden zo zabezpečovacích inštitútov na zabezpečenie pohľadávky, ktorá môže mať spotrebiteľský, ale aj iný charakter. Aj zákon o ochrane spotrebiteľa pripustil možnosť zabezpečenia uspokojenia pohľadávky dohodou o zrážkach zo mzdy, ak je uzavretá vo forme osobitnej listiny. Žalobca nepreukázal, aby nebol o následkoch uzavretia tejto Dohody osobitne poučený. Splňa podmienky podľa ust. § 551 OZ. Považuje ju preto za platnú.

K zmluvnej pokute uviedol, že bola uzavretá podľa § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka ako nepomenovaná zmluva, pričom nejde o obligatórnu záležitosť Zmluvy o úvere. Poukázal na odbornú literatúru výkladu zmluvnej pokuty (Obchodní zákonník, komentár, 12 vydání. Praha: CHBCH 2009). Vyvodil záver, že nevidí žiaden dôvod, aby si nemohol zmluvnú pokutu nárokovať.

K dohode o vyplnení zmeniek poukázal na zák. č. 191/1950 Zb., podľa ktorého nemožno vyvodiť spojitosť zmenky iba s podnikateľmi. Zmenky sa bežne používajú aj vo vzťahu medzi nepodnikateľmi pre zabezpečenie pohľadávok z pôžičiek. Keďže zmenka je cenným papierom, nemôže ísť o zmluvné dojednanie a teda ani o neprijateľnú podmienku. Veriteľ si teda uplatňuje iba zákonný nárok a ani Najvyšší súd SR úrok vo výške 0,25 % nepovažoval v rozpore ani s dobrými mravmi ani s poctivým obchodným stykom. Preto aj dohodu o zmenke považuje za platnú.

Vo vzťahu k naliehavému právnomu záujmu v zmysle § 80 písm. c/ O.s.p. uviedol, že podľa neho žalobca nepreukázal tento naliehavý právny záujem. V tomto smere dôkazné bremeno zaťažuje žalobcu, čo žalobca nepreukázal.

Namietal rovnako aj povinnosť zaplatiť súdny poplatok vo výške 199 eur, nakoľko sa nestotožňuje s názorom súdu, že žalobcovi priznal status spotrebiteľa, aby ho to oslobodzovalo od súdnych poplatkov, a ani nebolo právoplatne rozhodnuté o jeho úspešnosti.

Navrhol preto napadnutý rozsudok zmeniť tak, že žalobu zamietne v celom rozsahu, prípadne zrušiť a vrátiť vec prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

K odvolaniu sa vyjadrila žalobkyňa tak, že sa plne stotožňuje s rozsudkom súdu prvého stupňa, tento považuje za spravodlivý a vecne správny. Namietala nesprávny záver žalovanej, že nemá požívať status spotrebiteľa v zmysle zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Poukázala na § 2 písm. a/ citovaného zákona s tým, že je fyzickou osobou a pri podpise zmluvy o úvere so žalovanou nekonala v rámci predmetu svojho podnikania ani povolania a preto je na účely tohto zákona posudzovaná ako spotrebiteľka. Poukázala na § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, ako aj § 5a ods. 1 písm. a/ zákona o ochrane spotrebiteľa s tým, že nemala možnosť dohodu o zrážkach zo mzdy odmietnuť a bola nútená strpieť vykonávanie zrážok na úhradu pohľadávky, čo je podľa zákona o ochrane spotrebiteľa neprípustné. V zmysle § 5a ods. 1 písm. b/ zák. o ochrane spotrebiteľa je neprípustné zabezpečenie uspokojenia pohľadávky zo spotrebiteľskej zmluvy zmenkou alebo šekom. K námietke nepreukázania naliehavého právneho záujmu uviedla, že tento je daný reálnou hrozbou realizácie zrážok zo mzdy zamestnávateľom žalobkyne. Bez kladného rozhodnutia súdu o predmete sporu by bolo právne postavenie žalobkyne neisté.

Na základe uvedeného navrhla napadnutý rozsudok potvrdiť a priznať žalobkyňi náhradu trov odvolacieho konania.

Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa § 10 ods. 1 zák. č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len O.s.p.), vzhľadom na včas podané odvolanie (§ 204 ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 212 O.s.p. a bez nariadenia pojednávania v súlade s ust. § 214 ods. 1, 2 O.s.p. s tým, že miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia oznámil na úradnej tabuli súdu dňa 02.12.2015 a zistil, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

Súd prvého stupňa na základe vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec správne právne posúdil. Na týchto správnych skutkových zisteniach a posúdení sa nič nezmenilo ani v štádiu odvolacieho súdu. Odvolací súd sa preto stotožňuje so záverom súdu prvého stupňa, ako aj s dôvodmi tam uvedenými a k odvolacím námietkám žalovaného na doplnenie v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p. iba konštatuje:

Spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenie o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti (§ 52 zák. č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka, v znení zmien a doplnkov, v znení účinnom k 30.03.2011, ďalej len OZ).

Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľné podmienky“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného plnenia a to primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené učito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne zmluvné dojednania sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané. Za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku. Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné. (§ 53 ods. 1, 2, 3, 4 písm. k/, ods. 5 OZ)

Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôže odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie (§ 54 ods. 1 OZ).

V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší (§ 54 ods. 2 OZ).

Preto odvolací súd jednoznačne ustálil, rovnako ako súd prvého stupňa, že súčasťou typovej formulárovej zmluvy uzavretej medzi účastníkmi tohto konania, ktoré znenie bolo vopred pripravené zo strany žalovaného veriteľa, je aj dohoda o zrážkach zo mzdy a iných príjmov zo dňa 30.03.2011. Žalovaný požiadal zamestnávateľa žalobkyne a to Tatravagónku a.s., mzdové oddelenie, U. XX, T., o vykonávanie zrážok zo mzdy, hoci neexistuje žiadne súdne rozhodnutie, ktoré by jej ukladalo povinnosť plniť. Vykonávajú sa zo mzdy žalobkyne zrážky a to počnúc mesiacom január 2014 až jún 2014 v rozsahu do 156,60 eur a to bez toho, aby existovalo súdne rozhodnutie, ktoré by jej ukladalo povinnosť plniť. Žalobkyňa nemá možnosť priamo zastaviť realizáciu týchto zrážok. Jej zamestnávateľ je totiž podľa zákona povinný vykonávať zrážky zo mzdy bez ohľadu na existenciu sporu. Žalovaný pritom výšku dlhu jednostranne určuje a to bez akéhokoľvek odsúhlasenia súdom. Právo žalobkyne je ohrozené tým, že sa realizujú zrážky z jej mzdy a to aj na plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok, keďže zmluva o úvere neobsahuje údaj o ročnej percentuálnej úrokovej sadzbe, ani ďalšie náležitosti, žiadané zákonom. Žalovaný žiadal vykonávať zrážky aj vo výške 0,25 % zmenkového úroku denne zo zmenkovej sumy, zákonného úroku vo výške 6 % ročne z dlžnej sumy od 13.12.2012 a to celkom žiadal zraziť sumu 2.196,39 eur.

Je nutné zdôrazniť, že za situácie, keď súdom prvého stupňa boli správne vyhodnotené ako neplatné jednak dohoda o zrážkach zo mzdy ako aj články 04, 05, 06 a 13 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, na základe ktorých si žalovaná uplatňuje u zamestnávateľa žalobkyne zrážky zo mzdy, bolo potrebné a správne žalobe v celom rozsahu vyhovieť tak, ako to zrealizoval a vyhodnotil súd prvého stupňa.

Odvolací súd uvádza, že spotrebiteľ má právo, aby jeho právne postavenie nebolo spochybňované trvajúcou existenciou neprijateľných zmluvných podmienok v právnom vzťahu k dodávateľovi a to z dôvodu zabezpečenia stavu právnej istoty v tom slova zmysle, aby nebol obťažovaný hrozbou aplikácie takejto dohody o zrážkach zo mzdy, ktorej neplatnosť namietal. V uvedenom teda vidí aj súd druhého stupňa naplnenie § 80 písm. c/ O.s.p., t.j. preukázanie naliehavého právneho záujmu na predmetnom určení.

Už aj zo samotného zákonného ustanovenia (najmä § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa vyplýva tento naliehavý právny záujem spotrebiteľa na takomto určení neplatnosti neprijateľných zmluvných podmienok a vyslovenia ich neplatnosti. Uvedené bolo judikované už viacerými rozhodnutiami a to aj odvolacích súdov.

K odvolacej námietke žalovaného týkajúcej sa tvrdenia, že predmetnou zmluvou o úvere nie je možné posudzovať ako spotrebiteľský vzťah vzhľadom na to, že zo zmluvy o úvere zo dňa 30.03.2011 vyplýva, že sa finančné prostriedky poskytujú na výkon zamestnania odvolací súd uvádza, že bolo dôkaznou povinnosťou žalovaného uvedené preukázať. Iba skutočnosť, že vo formulárovej zmluve o úvere je krížikom označené políčko, že sa finančné prostriedky poskytujú na výkon zamestnania nie je určujúcim, a to najmä za situácie, keď uvedenú skutočnosť poprela žalobkyňa. Ak súčasne bola uzavretá aj dohoda o zrážkach zo mzdy u zamestnávateľa žalobkyne a to Tatravagónka, a.s., T., a to v rozsahu 131 eur mesačne, podporuje to tvrdenie žalobkyne, že je fyzickou osobou a pri podpise zmluvy o úvere so žalovanou nekonala v rámci predmetu svojho podnikania, ale ani povolania a preto má byť posudzovaná ako spotrebiteľka. Aj odvolací súd preto vychádzal z toho, že žalobkyňa je potrebné v predmetnom právnom vzťahu poskytnúť ochranu a postavenie spotrebiteľky. Žalovaný, na ktorom je týmto smerom dôkazné bremeno nepreukázal, že žalobkyňa nekonala ako spotrebiteľ pri uzatváraní zmluvy zo dňa 30.03.2011.

K ďalšej odvolacej námietke týkajúcej sa platnosti rozhodcovskej zmluvy a tým spochybnenia jej legitímnosti odvolací súd uvádza, že ani skutočnosť, že rozhodcovská zmluva mala byť obsiahnutá v samostatnom dokumente, ju samo osebe nerobí platnou. Už len to, že ide o podmienku, ktorá nebola individuálne spotrebiteľom dojednaná, a teda rozhodcovský súd vydal rozhodcovský rozsudok bez právomoci na takéto konanie, nie je možné ho vo vzťahu k predmetu konania považovať za prekážku rozsúdenej veci.

K ďalším odvolacím námietkám týkajúcim sa zmyslu zmluvnej pokuty je potrebné súhlasiť s tým, že ide o zabezpečovací prostriedok a to rovnako ako aj zmenka. V predmetnom prípade však obe tieto zabezpečovacie inštitúty správne súd prvého stupňa vyhodnotil ako neplatné a to zmluvnú pokutu jednak pre neurčitosť a obe ako nie individuálne dohodnuté, preto nemôžu požívať právnu ochranu tak, ako to navrhuje žalovaný.

Možno súdu skúmať nekalú povahu podmienok aj bez návrhu predstavuje vhodný prostriedok na dosiahnutie výsledku stanoveného v čl. 6 Smernice 93/13, teda zabránenie tomu, aby bol jednotlivý spotrebiteľ viazaný nekalými podmienkami a zároveň na dosiahnutie cieľa stanoveného v čl. 7 tejto Smernice, pretože takéto preskúmanie môže mať odradzujúci účinok smerujúci k ukončeniu používania nekalých podmienok v zmluvách uzavretých so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov (rozsudok Súdneho dvora Európskej únie z 21.11.2002, Kofidis C-473/2000).

Na zdôraznenie správnosti záveru prvostupňového súdu odvolací súd poukazuje na znenie písomných pripomienok Európskej komisie vo veci C-30/12, U. Y. / Pohotovosť s.r.o. článok 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vo svetle efektivity vykladať v tom zmysle, že bráni uplatňovaniu takej vnútroštátnej právnej úpravy, ktorá neumožňuje vnútroštátnemu súdu preskúmať aj bez návrhu nekalosť zmluvných podmienok v zmluve o spotrebiteľskom úvere zabezpečenej dohodou o zrážkach zo mzdy, alebo neumožňuje v tejto súvislosti vnútroštátnemu súdu vydať predbežné opatrenie za účelom pozastavenia vykonávania zrážok z dlžníkovej mzdy.

Článok 4 a 14 smernice Rady 87/102/EHS z 22. decembra 1986 o aproximácii zákonom, iných právnych predpisov a právnych opatrení členských štátov, ktoré sa týkajú efektivity v tom zmysle, že bránia uplatneniu takej vnútroštátnej právnej úpravy, ktorá neumožňuje vnútroštátnemu súdu preskúmať aj bez návrhu súlad zmluvy o spotrebiteľskom úvere zabezpečenej dohodou o zrážkach zo mzdy s ustanoveniami preberajúcimi do vnútroštátneho právneho poriadku článok 4 uvedenej smernice alebo neumožňuje v tejto súvislosti vnútroštátnemu súdu vydať predbežné opatrenie za účelom pozastavenia vykonávania zrážok z dlžníkovej mzdy, sa teda nemôžu uplatňovať.

Odvolací súd ešte k uvedeniu menšieho písma pri písaní všeobecných podmienok poskytnutia úveru, kde mali byť uvedené neprijateľné zmluvné podmienky ako aj dohoda jednak o zrážkach zo mzdy a dohoda o zmenkách, hodnotí to ako zlý úmysel žalovaného, ktorému nemôže poskytnúť žiadnu právnu ochranu. K drobnému písmu je potrebné porovnať nález Ústavného súdu ČR vo veci I.ÚS/342/09.

Odvolací súd preto považoval všetky odvolacie námietky žalovaného za nedôvodné.

Z vyššie uvedených dôvodov preto odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny postupom podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. V odvolacom konaní úspešnej žalobkyni bola priznaná náhrada trov odvolacieho konania. v odvolacom konaní aj keď si uplatnila trovy odvolacieho konania žalobkyňa, tieto nevyčíslila, preto s poukazom na ust. § 151 ods. 2 druhá veta O.s.p. vyslovil, že žalovanej sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva. Aj keď bol rozsudok vyhlásený čo do trov konania tak, že žalovaný je povinný nahradiť žalobkyni na účet jej právneho zástupcu Beňa & partners advokátska kancelária s.r.o., so sídlom v Poprade, priznáva trovy odvolacieho konania, keďže tieto v lehote 3 dní od vyhlásenia rozsudku neboli vyčíslené a okrem trov právneho zastúpenia zo spisu žiadne iné trovy na strane žalobkyne nevyplývajú, súd rozhodol tak, že žalobkyni sa trovy odvolacieho konania nepriznávajú a to v zmysle § 151 ods. 2 O. s. p.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.